

บทที่ 2

แนวคิดการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษา ได้ค้นคว้าจากเอกสารทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
2. ลักษณะทั่วไปของระบบติดตามและประเมินผล
3. องค์ประกอบของการติดตามประเมินผล
4. กรอบแนวคิดแผนการบริหารราชการแผ่นดิน
5. แนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี
7. วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
8. ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
9. ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
10. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นลักษณะนามธรรม ไม่สามารถที่จะมองเห็นเป็นรูปร่างได้ แต่สามารถสังเกตได้จากการแสดงออก “พึง” เป็นคำช่วยกิริยา หมายถึง “ควร” เช่น พึงใจ หมายความว่า เหมาะใจ พอใจ เป็นความรู้สึกที่มีความสุข เมื่อได้รับความสำเร็จตามความมุ่งหมาย และความต้องการ ความพึงพอใจเป็นเรื่องของบุคคล เป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลที่มีความหมายกว้าง ความพึงใจโดยทั่วไปตรงกับคำภาษาอังกฤษ “Satisfaction” ซึ่งมีความหมายโดยสังเขปดังนี้

กูต (Good. 1973 : 384) กล่าวว่าความพึงพอใจหมายถึง คุณภาพ สภาพหรือระดับของความพึงพอใจ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจ และ ความพึงพอใจของบุคคลที่มีต่องานของเขา

แมงเกิลสิดอร์ฟ (Mangelsdorff. 1978 : 86) กล่าวว่า ความพึงใจเป็นเกณฑ์อย่างหนึ่งที่ใช้สำหรับวัดคุณภาพของงาน

วอลแมน (Wolman. 1973 : 333) ได้ให้ความหมายของความพึงใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง “ความรู้สึกที่มีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของความต้องการ หรือแรงจูงใจ” จากคำจำกัดความข้างต้นจะสังเกตได้ว่า ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้ถ้าบุคคลได้รับการตอบสนองเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุหรือด้านจิตใจ ซึ่งความพอใจนั้นอาจเกิดจากคุณภาพของงาน หรือสิ่งที่มีการนำเสนอในรูปแบบที่น่าพอใจ

สุโท เจริญสุข (2519 : 23) กล่าวว่า “ความพึงพอใจ(Satisfaction) เป็นส่วนหนึ่งของเจตคติ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้อีกประการหนึ่ง”

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพจิตใจ ความรู้สึกของผู้เป็นประชากรที่มีต่อการบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐ ความพึงใจ (Satisfaction) เป็นส่วนหนึ่งของเจตคติ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้อีกประการหนึ่ง

2.2 ลักษณะทั่วไปของระบบติดตามและประเมินผล

ระบบติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนางานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือปัจจุบันเรียกว่า “แผนยุทธศาสตร์” สามารถใช้เป็นกลไกในการติดตามแผนการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้โดยจะปรากฏในรูปแบบรายงานในทุกช่วงของแผนยุทธศาสตร์ โดยข้อมูลที่ได้จะถูกส่งไปยัง “หน่วยติดตามและประเมินผล” (Monitoring and Evaluation Unit) ซึ่งเป็นหน่วยรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมของจังหวัด นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็น “ระบบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า” (Early Warning System) ว่าองค์กรท้องถิ่น มีแผนยุทธศาสตร์ที่ดีหรือไม่ อย่างไร สามารถดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้เพียงใด ผลการดำเนินงานตามแผนเป็นอย่างไร เพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายในทุกช่วงของแผนต่อไปในอนาคต (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น 2548)

2.3 องค์ประกอบของการติดตามประเมินผล

ระบบติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วยองค์ประกอบสามส่วนหลัก คือ ส่วนปัจจัยนำเข้า (Input) ส่วนของกระบวนการ (Process) และส่วนของผลลัพธ์ (Output) (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น 2548) ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) คือปัจจัยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีเพื่อเข้าสู่ระบบติดตามและประเมินผล ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์ ผู้ประเมิน และเครื่องมือในการประเมิน

2. กระบวนการติดตาม (Process) คือช่วงของการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ของท้องถิ่นซึ่งจะทำให้ทราบว่า แผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ดีเพียงใด สามารถวัดผลได้จริงหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายเพียงใด เพื่อบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถระดมความคิดในการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงาน สู่การบรรลุแผนที่กำหนดไว้ได้ เน้นการติดตามการดำเนินงานโครงการ การเฉพาะกิจ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

3. ผลลัพธ์ (Output) เป็นการติดตามช่วงสุดท้ายหรืออาจเรียกว่า “การประเมินแผนยุทธศาสตร์” ซึ่งจะได้แสดงให้เห็นว่า ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากร หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง และเป็นฐานในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ของท้องถิ่น อันได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์ และการเปลี่ยนแปลงของชุมชนตามตัวชี้วัด

2.4 กรอบแนวคิดแผนการบริหารราชการแผ่นดิน

แผนการบริหารราชการแผ่นดินที่มีสาระสำคัญบนพื้นฐานหลักการที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2557 ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ 11 ประเด็น ดังนี้

- 1) การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์
- 2) การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ
- 3) การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ
- 4) การศึกษาและเรียนรู้ การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม

- 5) การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน
- 6) การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ
- 7) การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน
- 8) การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม
- 9) การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
- 10) การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล และการป้องกันปราบปราม การทุจริต และประพฤติมิชอบในภาครัฐ
- 11) การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

2.5 แนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Strategic Issues)

ปัจจุบันกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ปฏิบัติการกิจตามประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ประเด็น ดังนี้
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ยกระดับขีดความสามารถของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้มี

สมรรถนะสูง

เป้าประสงค์

1. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายและนวัตกรรมมาใช้ในการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
2. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความพร้อมเชิงรุกในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
3. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับบริการให้คำแนะนำปรึกษา (Consult) ประสานและสนับสนุน (Facilitate) อย่างมีมาตรฐานและทันความต้องการ
5. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง (HPO: High Performance Organization)

ตัวชี้วัด

1. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาองค์การและเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
2. ค่าคะแนนการประเมินร้อยละของระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ
3. ค่าคะแนนการประเมินตามคำรับรองปฏิบัติราชการ และการได้รับรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

แนวทางการพัฒนา

- 1.1 วางแนวทางกำหนดทิศทางงานองค์การบริหารภาพลักษณ์และสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม
- 1.2 พัฒนาและนำการวางแผนยุทธศาสตร์มาใช้เพื่อขับเคลื่อนกระบวนการงานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- 1.3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจ

- 1.4 ส่งเสริมการนำการจัดการความรู้มาใช้สนับสนุนการปฏิบัติงาน
- 1.5 พัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลและสมรรถนะบุคลากรเพื่อการพัฒนาองค์การ
- 1.6 พัฒนาและส่งเสริมการจัดการกระบวนการภายใน
- 1.7 เตรียมความพร้อมกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน
- 1.8 พัฒนาระบบประเมินและติดตามผลลัพธ์การดำเนินงานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน

เป้าประสงค์

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระและศักยภาพในการบริหารจัดการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่
2. ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ตัวชี้วัด

1. ค่าคะแนนการประเมินร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานการปฏิบัติราชการด้านการบริหารจัดการตาม
2. ค่าคะแนนการประเมินร้อยละของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลที่นำแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่นได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมสนับสนุนประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

แนวทางการพัฒนา

- 2.1 พัฒนาสมรรถนะบุคลากรกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2.2 พัฒนาระบบฐานข้อมูล สารสนเทศและการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.3 พัฒนากฎหมาย กฎ/ระเบียบ เพื่อส่งเสริมการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม
- 2.4 สร้างและใช้ภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.5 พัฒนาและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำการวางแผนมาใช้เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่น
- 2.6 พัฒนาและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.7 พัฒนาและส่งเสริมการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงยกฐานะ
- 2.8 พัฒนาระบบติดตามประเมินผลการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลและกิจการสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการบริหารงานบุคคลและกิจการสภาตามหลักธรรมาภิบาล
2. บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมืออาชีพ

ตัวชี้วัด

1. ค่าคะแนนการประเมินร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานการปฏิบัติราชการด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภาตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
2. ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมสนับสนุนประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา

แนวทางการพัฒนา

- 3.1 พัฒนาสมรรถนะบุคลากรกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นด้านการบริหารงานบุคคลท้องถิ่น
- 3.2 พัฒนาระบบฐานข้อมูล สารสนเทศและการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา
- 3.3 พัฒนากฎหมาย กฎ/ระเบียบ เพื่อส่งเสริมการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3.4 พัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3.5 พัฒนาสมรรถนะผู้บริหารและบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ปฏิบัติงานได้อย่างมืออาชีพ มีจริยธรรมและสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานการเงินและการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีอิสระและพึ่งพาตนเองได้

เป้าประสงค์

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระและศักยภาพในการบริหารงานการเงินและการคลังให้พึ่งพาตนเองได้
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ที่สามารถจัดเก็บเองต่อรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด

1. ค่าคะแนนการประเมินร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานการปฏิบัติราชการด้านการบริหารงานการเงินและการคลังตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
2. ค่าคะแนนการประเมินร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการจัดเก็บรายได้ในส่วนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง(เปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ.2554)
3. ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมสนับสนุนประสิทธิภาพการบริหารงานการเงินและการคลัง

แนวทางการพัฒนา

- 4.1 พัฒนาสมรรถนะบุคลากรกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นด้านการบริหารการเงินและการคลังท้องถิ่น
- 4.2 พัฒนาระบบฐานข้อมูล สารสนเทศและการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมการบริหารการเงินและการคลังท้องถิ่น
- 4.3 ส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4.4 ส่งเสริมการบริหารจัดการด้านการเงิน การคลัง และงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4.5 จัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อส่งเสริมการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาประเทศ

เป้าประสงค์

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดบริการสาธารณะให้ตรงกับความต้องการของประชาชน ทั้งภารกิจที่ดำเนินการเองภารกิจถ่ายโอน และภารกิจที่ริเริ่มใหม่
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดบริการสาธารณะเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศและมีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาคีเครือข่ายเพื่อส่งเสริมระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองแบบร่วมมือกัน

ตัวชี้วัด

1. ค่าคะแนนการประเมินร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานการปฏิบัติราชการด้านการให้บริการสาธารณะตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
2. ระดับความสำเร็จของการส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้จัดบริการสาธารณะร่วมกัน
3. ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมสนับสนุนประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะ

แนวทางการพัฒนา

- 5.1 พัฒนาสมรรถนะบุคลากรกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นด้านการจัดบริการสาธารณะ
- 5.2 พัฒนาระบบฐานข้อมูล สารสนเทศและการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมการจัดบริการสาธารณะ
- 5.3 สร้างและใช้ภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 5.4 พัฒนาและส่งเสริมการจัดบริการสาธารณะที่ได้มาตรฐานตามภารกิจถ่ายโอน
- 5.5 พัฒนาและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 5.6 พัฒนาและส่งเสริมการจัดการศึกษา กิจกรรมนันทนาการและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น
- 5.7 ส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- 5.8 ส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมสร้างความมั่นคงของชีวิตและจัดสรรสวัสดิการทางสังคม

- 5.9 ส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการด้านสาธารณสุข
- 5.10 ส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
- 5.11 ส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 5.12 เตรียมความพร้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2.6 ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี

ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติหลักการปกครองท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองการบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐและการตรวจสอบของภาคประชาชนและในการพัฒนาท้องถิ่น กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น ตามความต้องการของท้องถิ่น ทั้งนี้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเป็นทิศทางและแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย จึงต้องกำหนดให้มีการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เป็นการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ โดยมีหลักว่าภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาหนึ่งๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่งๆ จะมีโครงการ/กิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งโครงการ/กิจกรรมที่จะต้องนำมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการในแต่ละยุทธศาสตร์ และองค์การบริหารส่วนตำบลใช้แผนพัฒนาสามปีเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบและผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.7 วัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

- (1) แผนพัฒนาสามปีเป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ
- (2) เป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (3) เป็นการเชื่อมโยงแผนพัฒนาสามปีกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
- (4) เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาและวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน

2.8 ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดทำแผน

1.หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนาเข้าพบผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

2.หน่วยงานที่รับผิดชอบเสนอแผนงานโครงการให้ผู้บริหารพิจารณาและให้คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นทราบ

ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

1.คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนจะสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นรวมทั้งสรุป

ยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด/อำเภอ นโยบายของผู้บริหารตลอดจนกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่นเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

2. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นทบทวนและคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการพัฒนาซึ่งให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่นที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

3. เมื่อได้แนวทางการพัฒนาแล้วมีโครงการ/กิจกรรมที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแนวทางการพัฒนาที่คัดเลือกมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนา

4. โครงการ/กิจกรรมมีจำนวนมากต้องพิจารณาดังนี้ คือ

- พิจารณาเกี่ยวเนื่องกันระหว่างยุทธศาสตร์กับแนวทางการพัฒนา
- พิจารณาโครงการ/กิจกรรมจากแผนชุมชนที่เกินความสามารถในการดำเนินการของชุมชนในการจัดทำแผนสามปี
- จัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมเพื่อบรรจุลงในแผนสามปีได้อย่างเหมาะสมและเพื่อจัดทำแผนพัฒนาของปีถัดไป
- ในการกำหนดกิจกรรมต้องคำนึงถึงงบประมาณรายรับ - รายจ่าย โครงการที่สามารถดำเนินการได้เอง

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหลัก SAOT Analysis

1. การเก็บข้อมูลดำเนินการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเพื่อมาวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการพัฒนาที่คัดเลือก

2. การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยการประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมาการคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนาการตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปี

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดวัตถุประสงค์แนวทางการพัฒนา

1. คัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์พัฒนามาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา
2. คัดเลือกโครงการ/กิจกรรมที่จำเป็นเร่งด่วน

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำรายละเอียดของโครงการและกิจกรรมการพัฒนาคัดเลือก โครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีมาจัดทำรายละเอียดโครงการในด้านเป้าหมาย ผลผลิต งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบและตัวชี้วัดความสำเร็จโดยเน้นโครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการในปีแรกและนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้

ขั้นตอนที่ 6 จัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

1. คณะกรรมการสนับสนุนจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นดำเนินการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีประกอบด้วย

- บทนำ
- สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน
- สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา
- ยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนาในช่วงสามปี
- บัญชีโครงการพัฒนา

- การนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติและติดตามผล

2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนำร่างแผนพัฒนาสามปีเสนอกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณา

ขั้นตอนที่ 7 อนุมัติและประกาศใช้แผนสามปี

1. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีให้ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติ
2. ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาที่อนุมัติแล้วและแจ้งสภาท้องถิ่นคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประกาศให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน

การประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น

1. ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอแผนพัฒนาสามปีที่ประกาศใช้แล้วเสนอคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาระดับอำเภอพิจารณาก่อนรองว่ามีความสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดหรือไม่ และเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดพร้อมจัดทำบัญชีโครงการที่เกินศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลเสนอต่อคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด

2. เมื่อคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดได้รับแจ้งผลการพิจารณาก่อนรองพร้อมบัญชีโครงการที่เกินศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลและแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งว่ามีความสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ หรือไม่และให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด นำโครงการจากบัญชีโครงการที่เกินศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลไปพิจารณาเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

3. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาตามความเห็นของคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชี้แจงเหตุผลให้คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดให้ดำเนินการปรับปรุงแผนพัฒนาสามปี

2.9 ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

การจัดทำแผนพัฒนาสามปี เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบล ได้พิจารณาอย่างรอบคอบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่างๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยงและส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลนำมาตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด

2.10 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

1. ด้านกายภาพ

ที่ตั้งของตำบลเมืองพล

ข้อมูลประวัติของตำบลเมืองพล “พล” แปลว่า กำลังทหารที่มีไว้ป้องกันประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และจากการเล่าขานกันมาถึงการตั้งอำเภอพล เมื่อปีพุทธศักราช 2321 สมเด็จพระเจ้าตากสิน หรือเรียกกันว่า “พระเจ้ากรุงธนบุรี” ได้โปรดให้ เจ้าพระยาจักรี กับเจ้าพระยาสุรสีห์ ยกทัพไปปราบปรามเจ้านครเวียงจันทน์ ที่คิดแข็งเมืองเอาใจออกห่างจากกรุงธนบุรี ซึ่งการเดินทางในครั้งนี้ต้องผ่านจังหวัดนครราชสีมา มุ่งสู่เวียงจันทน์ จึงได้หยุดตั้งค่ายที่พักกองทัพ ณ ที่บ้านเมืองพลปัจจุบัน เพื่อรวบรวมกำลังพลและเสบียงอาหารเพิ่มเติมจากราษฎรในเขตจังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ มหาสารคาม และบุรีรัมย์ ในการสร้างค่ายที่พักคราวนี้ได้ขุดคันคูดินล้อมรอบตามแบบยุทธศาสตร์ในสมัยนั้นทุกประการ เพื่อทำการฝึกซ้อมทหารและเพื่อป้องกันการถูกโจมตีจากฝ่ายศัตรูด้วย ครั้งรวบรวมทหารและฝึกซ้อมกลยุทธ์ได้ดีแล้วจึงเคลื่อนทัพไปเวียงจันทน์และหลวงพระบาง การรบปรากฏว่าได้ชัยชนะอย่างงดงาม คือได้พระแก้วมรกต จากหลวงพระบาง อันเชิญมาพร้อมกองทัพไปไว้ที่กรุงธนบุรี

ครั้งต่อมาสถานที่ตั้งกองทัพอันเป็นภูมิประเทศที่มีคูดินล้อมรอบ มีน้ำบริบูรณ์ ปัจจุบันเลือกแหล่งนั้นว่า “บึงละเลิงหวาย” ในขณะนั้น จึงมีผู้คนอพยพเข้ามาตั้งบ้านเรือนขึ้น เพราะทำเลแห่งนี้เหมาะแก่การทำมาหากินและปลอดภัยในการป้องกันโจรผู้ร้าย จึงให้ชื่อหมู่บ้านที่ตั้งใหม่ว่า “บ้านเมืองพล” โดยอาศัยภูมิประเทศที่มีคูดินรอบทั้งสี่ทิศ เมื่อได้พิจารณาลักษณะภูมิประเทศของบริเวณตั้งบ้านเมืองพล ซึ่งปรากฏจนบัดนี้มีคูดินล้อมรอบเป็นรูปกลมยาวประมาณ 20 เส้น กว้าง 20 เส้น บางแห่งได้ถูกทำลายเป็นที่ราบไปแล้ว และบางแห่งยังเห็นเป็นคูดินอยู่ ครั้งต่อมาในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ได้ยกฐานะเป็นตำบลเมืองพล ขึ้นตรงต่อเมืองชนบท

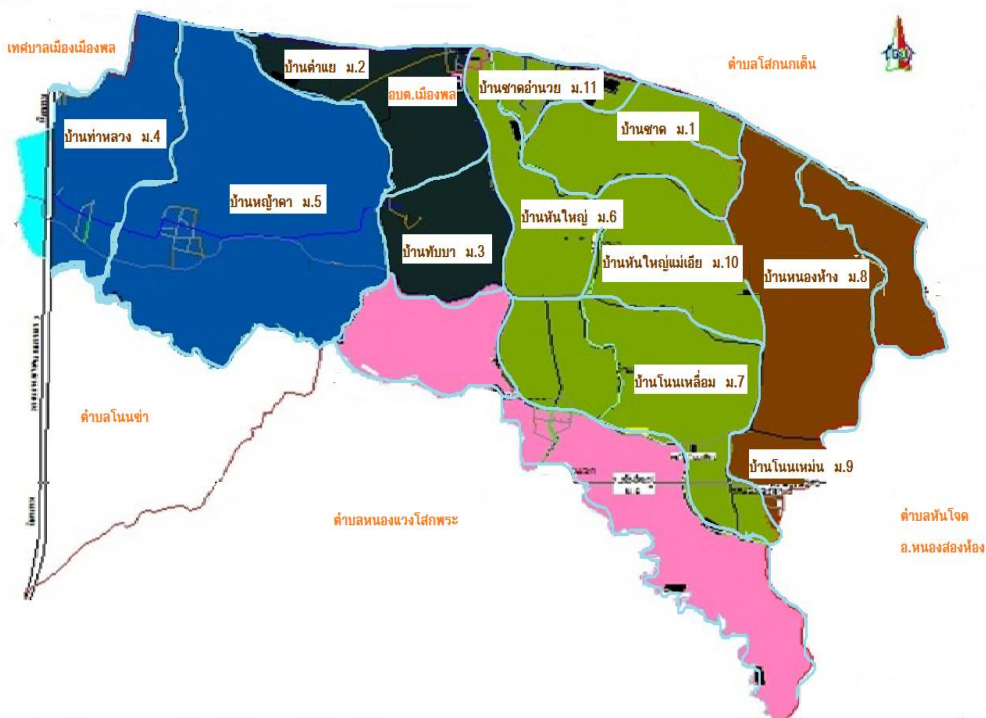
ครั้งปีพุทธศักราช 2457 กระทรวงมหาดไทยได้แบ่งเขตจัดตั้งอำเภอใหม่ ให้แยกตำบลเมืองพลออกจากอำเภอชนบท โดยแต่งตั้งให้ขุนมัชการธนากรักษ์(แสง ภาสะฐิติ) ซึ่งในขณะนั้นยังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าภาษีสุราอยู่จังหวัดชัยภูมิ ให้เป็นผู้พิจารณาแบ่งเขตจัดตั้งอำเภอพลขึ้น จึงเห็นว่าหมู่บ้านเมืองพลมีทำเลที่เหมาะสมจะจัดตั้งเป็นอำเภอพล ขุนมัชการธนากรักษ์(แสง ภาสะฐิติ) ได้สร้างที่ว่าการอำเภอขึ้นในบริเวณวัดสระจันทราวาส(ในปัจจุบัน) แบ่งการปกครองออกเป็น 5 ตำบล คือ ตำบลเมืองพล ตำบลหนองเม็ก ตำบลแวงน้อย ตำบลเปลือยน้อย ตำบลแคนเหนือ

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพลได้ยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540

ปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล ตั้งอยู่ที่เลขที่ 190 หมู่ที่ 3 บ้านทับบา ตำบลเมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น อยู่ห่างจากอำเภอพล ประมาณ 3 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดขอนแก่น ประมาณ 80 กิโลเมตร ทางทิศใต้ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือระยะทางประมาณ 400 กิโลเมตร

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล มีพื้นที่รวมประมาณ 26.61 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 16,633 ไร่ เป็นพื้นที่ราบลุ่มสลับที่สูงแบบลูกคลื่น สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 100-200 เมตร มีลำห้วยกระจายหล่อเลี้ยงในพื้นที่ เช่นลำห้วยแอก มีอาณาเขต ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลโสกนกเต็น อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น
 ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลหนองแวงโสกพระ , ตำบลโนนข่า อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลหันโจด , ตำบลหนองเม็ก อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ เทศบาลเมืองเมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น

ลักษณะภูมิอากาศ สภาพดินฟ้าอากาศโดยทั่วไปของอำเภอพล ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำ ฤดูกาล ซึ่ง 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนเข้าปกคลุมประเทศไทยตั้งแต่ ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งอยู่ในช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย ทำให้อำเภอพลมีอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป ส่วนมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและ มหาสมุทรเข้าปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน (ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงประมาณกลางเดือนตุลาคม)

ทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป แบ่งเป็น 3 ฤดู ประกอบ

ฤดูฝน เริ่มประมาณเดือนพฤษภาคม ไปสิ้นสุดเดือนตุลาคม ฝนที่ได้รับส่วนใหญ่เป็นฝนที่มากับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และจากพายุดีเปรสชันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมักเกิดปัญหาฝนทิ้งช่วง

ฤดูหนาว เริ่มประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ เดือนตุลาคมเป็นระยะเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนเป็นฤดูหนาว มวลอากาศเย็นหรือลึ้มความกดอากาศสูงจากประเทศจีนเริ่มแผ่ลงมาปกคลุมโดยทั่วไป

ซึ่งได้นำความเย็นและแห้งแล้งมาสู่พื้นที่ส่วนใหญ่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเริ่มได้รับลมตะวันออกเฉียงใต้จากทะเลจีนใต้และจากอ่าวไทยแต่เนื่องจากภูมิภาคนี้อยู่ห่างไกลทะเล อุณหภูมิจึงสูงโดยทั่วไปและแห้งแล้ง

ลักษณะของดิน เป็นดินร่วนปนทราย กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จำแนกดินใน ชุดดินบ้านไผ่ กลุ่มชุดดินที่ 41 ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ลักษณะของแหล่งน้ำ ไม่มีแม่น้ำที่สำคัญไหลผ่าน แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญได้แก่ ลำห้วยแอก ลำห้วยดำแย ลำห้วยแซง ลำห้วยอีโซ และลำห้วยม่วง นอกจากนั้นจะเป็นสระน้ำที่ดำเนินการขุดโดยงบประมาณทางราชการ ประกอบด้วย สระและหนองน้ำจำนวน 30 แห่ง กระจายอยู่ตามหมู่บ้านต่างๆ ของตำบลเมืองพล

ลักษณะของไม้และป่าไม้ ป่าไม้ เป็นป่าขนาดเล็กในพื้นที่สาธารณะ ป่าชุมชน ส่วนใหญ่ปลูกต้นยูคา การอนุรักษ์หรือปลูกต้นไม้ทดแทนยังมีไม่มาก

2. ด้านการเมือง/การปกครอง

2.1 เขตการปกครอง

ตำบลเมืองพล มีการแบ่งเขตปกครองเป็น 11 หมู่บ้าน อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพลทั้ง 11 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อ -สกุล	ตำแหน่ง
1	ชาด	นายคณิจน์ แก่นแก้ว	ผู้ใหญ่บ้าน
2	ดำแย	นายเวชสันต์ บุญญพัฒนากุล	ผู้ใหญ่บ้าน
3	ทับบา	นายสำราญ กองศรี	ผู้ใหญ่บ้าน
4	ท่าหลวง	นายบุญเลิศ คำกอง	ผู้ใหญ่บ้าน
5	หญ้าคา	นายไสว หาญพยัค	ผู้ใหญ่บ้าน
6	หันใหญ่	นายธนภุต หาญโงน	ผู้ใหญ่บ้าน
7	โนนเหลื่อม	นายนิคม โยประทุม	ผู้ใหญ่บ้าน
8	หนองห้าง	นายนิรันดร์ แทนธานี	กำนัน
9	โนนเหม่น	นายธนายงค์ ทองนา	ผู้ใหญ่บ้าน
10	หันใหญ่แม่เอี้ย	นายถาวร เกตุพิบูลย์	ผู้ใหญ่บ้าน
11	ชาดอ้านวย	นายบรรเทา สุวรรณคำ	ผู้ใหญ่บ้าน

2.2 การเมือง

การเลือกตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพลครั้งล่าสุด เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2560 และจะครบวาระในวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2560 สรุปผลการเลือกตั้งครั้งล่าสุด

เขตเลือกตั้งที่	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	การใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง					
		ผู้มาใช้สิทธิ		บัตรเสีย		บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นายก อบต. หน่วยเลือกตั้งที่ 1 -11	4,752	3,793	79.82	200	5.28	8	0.20
สมาชิกสภาฯ เขต 1-11	4,746	3,789	79.84	66	1.75	8	0.20

ข้อมูล ณ วันที่ 20 ตุลาคม 2556

- ฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล มีฐานะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ มีสมาชิกมาจากการเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน ตำบลเมืองพล มี 11 บ้าน มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล จำนวน 22 คน ดังนี้

ลำดับ	ชื่อ -สกุล	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล หมู่ที่	ตำแหน่งในสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล
1	นายอุทัย ทองดี	สมาชิกสภา ฯ ม.4	ประธานสภาฯ
2	นายประทวน ดาโสม	สมาชิกสภา ฯ ม.1	รองประธานสภาฯ
3	นายธนาคร คำภาเกะ	สมาชิกสภา ฯ ม.1	สมาชิกสภาฯ
4	นายมงคล กองแก้ว	สมาชิกสภา ฯ ม.2	สมาชิกสภาฯ
5	นายประยงค์ ทองดี	สมาชิกสภา ฯ ม.2	สมาชิกสภาฯ
6	นายเมธี ธรรมวิเศษ	สมาชิกสภา ฯ ม.3	สมาชิกสภาฯ
7	นายปรัชญา หาญโสภาน	สมาชิกสภา ฯ ม.3	สมาชิกสภาฯ
8	นายทองดา กุลลาศ	สมาชิกสภา ฯ ม.4	สมาชิกสภาฯ
9	นายบรรพต ขุนแก้ว	สมาชิกสภา ฯ ม.5	สมาชิกสภาฯ
10	นายธีระพงษ์ วิเชียรเลิศ	สมาชิกสภา ฯ ม.5	สมาชิกสภาฯ
11	นายคมกริช หาญโงน	สมาชิกสภา ฯ ม.6	สมาชิกสภาฯ
12	นายปิ่น ทีทา	สมาชิกสภา ฯ ม.6	สมาชิกสภาฯ
13	นายคำไพ พลมาตร	สมาชิกสภา ฯ ม.7	สมาชิกสภาฯ
14	นายศุภชัย วงบำหราบ	สมาชิกสภา ฯ ม.7	สมาชิกสภาฯ

15	นายโกวิท สมีพวง	สมาชิกสภา ฯ ม.8	สมาชิกสภาฯ
16	นายพิชิต กองเกิด	สมาชิกสภา ฯ ม.8	สมาชิกสภาฯ
17	นายโสวัติ สมอคำ	สมาชิกสภา ฯ ม.9	สมาชิกสภาฯ
18	นายทะนงศักดิ์ เขียวรู	สมาชิกสภา ฯ ม.9	สมาชิกสภาฯ
19	นายประมวล สีหามาศย์	สมาชิกสภา ฯ ม.10	สมาชิกสภาฯ
20	นายสุรชัย เหลือหลาย	สมาชิกสภา ฯ ม.10	สมาชิกสภาฯ
21	นายพั่ง หล้าโคตร	สมาชิกสภา ฯ ม.11	สมาชิกสภาฯ
22	นายอภิรัฐ สุวรรณคำ	สมาชิกสภา ฯ ม.11	สมาชิกสภาฯ

- ฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล มีคณะบริหารประกอบด้วย นายองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน และเลขานุการนายองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ดังนี้

ลำดับ	ชื่อ -สกุล	ตำแหน่ง
1	นายภูผา ผาปริยญา	นายองค์การบริหารส่วนตำบล
2	นายธนา โนบรรเทา	รองนายกคนที่ 1
3	นายบุญจันทร์ นาดา	รองนายกคนที่ 2
4	นายสังคม ดาโสม	เลขานุการนายก อบต.

- ฝ่ายข้าราชการประจำ มีมีข้าราชการและพนักงานจ้างสังกัดส่วนราชการ ดังนี้

- 1.นางสาวกาญจนา แสนวิวัช ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล
- 2.นางสาวสุกัลยา จิตะพล รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล

สำนักปลัด

- 1.นายวิทยา รุโธสง หัวหน้าสำนักงานปลัด
- 2.นางกรรณก ทองประมุข นักวิชาการสุขาภิบาล
- 3.นางจินตนา จินนารักษ์ นักพัฒนาชุมชน
- 4.นางดอกด้าย คมเฉียบ เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน
- 5.นายอมร บัญญาภาพ นิติกร
- 6.นายวชิราวุธ กุลสุวรรณ นักทัพยากรบุคคล
- 7.นายวายุ โสเชียว นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
- 8.จ.ส.อ.สมยศ หวานแท้ เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 9.นายอัศวนนท์ พลหล้า คนงานทั่วไป
- 10.นายวุฒิไกร คำภูษา พนักงานขับรถยนต์
- 11.นายอัม มีตอินทร์ คนงานทั่วไป

กองคลัง

- 1.นางยุคนธ์ คำภาเกาะ ผู้อำนวยการกองคลัง
- 2.นางระบอบ หาญโสภานักวิชาการจัดเก็บรายได้

3.นางสาวจิราพร กานิล	นักวิชาการเงินและบัญชี
4.นางสาวศิริรัตน์ ศิริภักดิ์	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี
5.นายสุนทร แสนศรี	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานพัสดุ
6.นางสาวธัญนันท์ เนาช่าง	คนงานทั่วไป

กองช่าง

1.นางสาวอุษณ เสริมดำรงศักดิ์	ผู้อำนวยการกองช่าง
2.นายชินวัตร หาญโสภากา	นายช่างโยธา
3.นายदनัย ทาดา	ผู้ช่วยนายช่างโยธา
5.นางอัมพร น้อยดำแย	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

1.นางสุมาลี วงษ์จริยะจรรยา	ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
2.นางสาวสุริรัตน์ จันทร์จิตต์	นักวิชาการศึกษา
3.นางสาวเมชญา เศรษฐภักดิ์	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ
4.นางสาวศรวณีย์ ตริภูมิ ครู	
5.นางอำพรพรณ สว่างจิตต์ ครู	
6.น.ส.ทศวรรณ์ ศรีกล่อม ผู้ดูแลเด็กเล็ก	
7.นางสาวนิภาพร พันหินลาด ผู้ดูแลเด็กเล็ก	
8.นางสาวรัชณี กदनอก ผู้ดูแลเด็กเล็ก	
9.นางสาวจีรภา ทองรุ่ง ผู้ดูแลเด็กเล็ก	

3. ประชากร

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล มีทั้งสิ้น จำนวน 6,442 คน แยกเป็นชาย จำนวน 3,191 คน หญิงจำนวน 3,251 คน อัตราความหนาแน่นของประชากร 247.76 คนต่อตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือนทั้งหมดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 1,432 หลังคาเรือน ประกอบด้วย 11 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร			ชื่อผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน
			ชาย	หญิง	รวม	
1	บ้านชาติ	156	313	371	686	นายคณิฉณ์ แก่นแก้ว
2	บ้านตำแย	174	390	387	777	นายเวชสันต์ บุญญพัฒนากุล
3	บ้านทับบา	167	351	350	701	นายสำราญ กองศรี
4	บ้านท่าหลวง	101	225	219	444	นายบุญเลิศ คำกอง
5	บ้านหญ้าคา	213	480	478	958	นายไสว หาญพยัค
6	บ้านหันใหญ่	142	370	360	730	นายธนภุต หาญโง่น
7	บ้านโนนเหลื่อม	44	92	97	185	นายนิคม โยประทุม

8	บ้านหนองห้าง	57	136	115	251	นายนิรันดร์ แทนธานี
9	บ้านโนนเหม่น	55	142	124	266	นายธนารงค์ ทองนา
10	บ้านหันใหญ่แม่เอี้ย	127	301	314	615	นายถาวร เกตุพิบูลย์
11	บ้านชาตอานวย	196	389	436	825	นายบรรเทา สุวรรณคำ
รวม		1,432	3,191	3,251	6,442	

ที่มา : ข้อมูล จากสำนักงานทะเบียนอำเภอพล ณ วันที่ 29 เมษายน 2559

3.2 ช่วงอายุและจำนวนประชากร

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวนประชากรแยกตามหมู่บ้าน																							
	ม.1		ม.2		ม.3		ม.4		ม.5		ม.6		ม.7		ม.8		ม.9		ม.10		ม.11		รวม	
	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ
0-5	20	35	34	25	27	28	7	16	40	38	30	23	12	8	7	6	16	11	14	16	21	27	228	233
6-9	16	15	30	34	24	15	14	10	21	10	26	13	7	4	3	4	5	7	13	13	18	21	173	142
10-15	30	21	31	29	30	28	23	19	37	33	22	28	7	10	10	11	10	8	21	29	26	23	247	239
16-19	22	25	30	23	29	25	15	14	38	39	33	23	11	12	14	13	13	12	24	20	22	18	251	224
20-29	40	39	57	49	50	47	31	32	67	71	57	54	9	12	25	5	22	15	42	49	50	66	450	439
30-39	43	61	72	66	55	55	32	30	69	76	62	59	12	16	23	19	27	19	50	54	64	49	509	504
40-49	59	62	60	61	60	63	51	40	84	72	62	52	18	19	30	25	19	24	61	37	71	82	575	537
55-59	39	45	47	50	35	36	23	27	57	71	41	47	8	7	14	11	14	14	33	40	54	72	365	420
60-69	27	40	30	32	21	32	18	18	44	46	29	33	6	5	5	11	13	11	28	32	37	47	258	307
70-79	16	24	9	16	15	18	6	7	18	17	5	20	1	1	2	7	2	3	9	18	21	23	104	154
80-89	6	4	1	6	4	2	4	6	5	5	4	8	0	2	1	2	1	0	6	6	4	7	36	48
90 ปีขึ้นไป	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3

ที่มา : ข้อมูล จากสำนักงานทะเบียนอำเภอพล ณ เดือน เมษายน 2559

4. สภาพทางสังคม

4.1 การศึกษา มี โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 5 แห่ง ดังนี้

- โรงเรียนชุมชนบ้านชาต หมู่ที่ 1
- โรงเรียนบ้านทับบา หมู่ที่ 3
- โรงเรียนบ้านหญ้าคาท่าหลวง หมู่ที่ 5
- โรงเรียนบ้านหันใหญ่ หมู่ที่ 6
- โรงเรียนบ้านหนองห้าง หมู่ที่ 8

โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น(ขยายโอกาส) 1 แห่ง

- โรงเรียนบ้านหันใหญ่ หมู่ที่ 6

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำตำบล 1 แห่ง

ตาราง แสดงข้อมูลศูนย์เด็กเล็ก และจำนวนเด็กเล็กก่อนเรียน

ลำดับ	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวนเด็กนักเรียน (คน)	จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา (คน)	หมายเหตุ
1	ศูนย์เด็กเล็ก อบต. เมืองพล	110	7	

ที่มา : ข้อมูลจาก อบต. เมืองพล ณ เดือนพฤษภาคม 2559

ตาราง แสดงข้อมูลนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตตำบลเมืองพล ปีการศึกษา 2559

โรงเรียน	ชั้น												รวมทั้งหมด	จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา
	อ.1	อ.2	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	ม.1	ม.2	ม.3			
โรงเรียนชุมชนบ้านขาด	14	12	14	5	7	14	22	21	-	-	-	109	7	
โรงเรียนบ้านทับบา	20	10	15	12	15	7	29	11	-	-	-	109	7	
โรงเรียนบ้านหล้าคาฯ	8	8	3	1	6	3	2	7	-	-	-	35	7	
โรงเรียนบ้านหันใหญ่	21	18	22	19	12	19	20	17	-	-	-	147	17	
โรงเรียนบ้านหนองห้าง	4	1	1	0	2	0	0	2	-	-	-	10	1	
รวม												412	39	

4.2 การสาธารณสุข

-โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	จำนวน	1 แห่ง
-เจ้าหน้าที่ประจำ รพ.สต.	จำนวน	5 คน
-ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานหมู่บ้าน	จำนวน	11 ศูนย์
-หน่วยกู้ชีพ	จำนวน	1 แห่ง
-อาสาสมัครสาธารณสุข	จำนวน	125 คน

4.3 อาชญากรรม

ในพื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล มีป้อมจุดตรวจทุกหมู่บ้าน จำนวน 11 ป้อม และเป็นพื้นที่ที่ยังมีการก่ออาชญากรรมค่อนข้างน้อยมาก ไม่เคยมีเหตุรุนแรง เช่น การลักทรัพย์ และการทะเลาะวิวาท แต่ไม่บ่อยครั้ง

4.4 ยาเสพติด

ในพื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล ถือเป็นพื้นที่ที่ติดเมือง จึงทำให้มีปัญหาด้านยาเสพติดบ้างบางส่วน

4.5 การสังคมสงเคราะห์

- ผู้สูงอายุรับเบี้ยยังชีพของ อบต. จำนวน 856 ราย
- ผู้พิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพของ อบต. จำนวน 178 ราย
- ผู้ป่วยติดเชื้อ HIV ที่ได้รับเบี้ยยังชีพของ อบต. จำนวน 6 ราย

5. ระบบบริการพื้นฐาน

5.1 การคมนาคมขนส่ง

การเดินทางมายังองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล สามารถเดินทางได้ทั้งหมด 2 เส้นทาง ดังนี้ คือ

- 1) ทางรถยนต์ประจำทาง และรถยนต์ส่วนบุคคล ตามถนนมิตรภาพ เข้าเส้นทางหมายเลข 207 อำเภอพล –อำเภอหนองสองห้อง ระยะทางจากศาลากลางจังหวัดขอนแก่น ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล ประมาณ 78 กิโลเมตร
- 2) ทางรถไฟของการรถไฟแห่งประเทศไทย ถึงสถานีอำเภอพล ต่อรถรับจ้าง เข้าเส้นทางหมายเลข 207 อำเภอพล –อำเภอหนองสองห้อง ระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพล

5.2 การไฟฟ้า

ปัจจุบันมีประชาชนใช้บริการไฟฟ้าในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งสิ้น 1,429 ครัวเรือน สามารถให้บริการไฟฟ้าได้ 1,429 ราย ยังมีครัวเรือนขยายไปอยู่ตามพื้นที่การเกษตร และองค์การบริหารส่วนตำบล กำลังดำเนินการติดต่อประสานงานกับทางการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคให้ดำเนินการติดตั้ง และบริการไฟฟ้าแก่ประชาชนให้ครอบคลุมทุกครัวเรือนต่อไป

5.3 การประปา

ระบบประปาหมู่บ้าน มีที่อยู่ในปัจจุบัน หมู่ที่ 1,4,5,6,7,8,9,10,11 ส่วนหมู่ที่ 2 ใช้ระบบประปาภูมิภาคทั้งหมู่บ้าน กับอีกสามหมู่บ้านที่ใช้ระบบประปาทั้งสองอย่าง คือระบบประปาภูมิภาคร่วมกับประปาหมู่บ้าน มีหมู่ที่ 1,11 , 3

5.4 โทรศัพท์

เครือข่ายโทรศัพท์และสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในพื้นที่ก็จะเป็นของผู้ให้บริการ TT&T TOT CAT และ 3BB ส่วนใหญ่ประชาชนจะใช้โทรศัพท์มือถือซึ่งก็มีทั้งระบบ AIS , True , DTAC

5.5 ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง

ในพื้นที่ตำบลเมืองพล มีเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ จำนวน 1 คน รับผิดชอบการส่งและแจกวันละ 1 ครั้ง คือ 08.30-12.00 น.รับเอกสาร จดหมาย พัสดุ เพื่อนำลงไปที่ไปรษณีย์ที่ตัวอำเภอ และช่วงบ่ายก็จะนำจดหมาย พัสดุ นำมาแจกจ่ายในตำบลเมืองพล

6. ระบบเศรษฐกิจ

6.1 การเกษตร

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรมทำนา โดยมีพืชเศรษฐกิจ คือ ข้าวเหนียว พันธุ์ กข 6 ข้าวเจ้า พันธุ์ มะลิ 105 และพันธุ์อื่นๆ เล็กน้อย

6.2 การประมง

ประชากรส่วนใหญ่ จะเลี้ยงปลาตามธรรมชาติเพื่อเป็นอาหารไม่ได้ส่งออกหรือจำหน่ายเป็นอาชีพ

6.3 การปศุสัตว์

ประชากรส่วนใหญ่ จะเลี้ยงโค และสุกร เพื่อเป็นอาหารไม่ได้ส่งออกหรือจำหน่ายเป็นอาชีพ

6.4 การบริการ

- (1) ธนาคาร - แห่ง
- (2) โรงแรม/ที่พัก 4 แห่ง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 1 , 2 , 3 , 11
- (3) ปั๊มน้ำมัน 1 แห่ง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 4
- (4) โรงบรรจุแก๊ส 1 แห่ง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 4
- (5) ร้านค้าของชำ 110 แห่ง ตั้งอยู่ กระจายตามหมู่บ้านในตำบลเมืองพล
- (6) โรงเรียนขนาดใหญ่ 1 แห่ง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 8
- (7) โรงเรียนขนาดเล็ก 11 แห่ง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 1จำนวน 2 แห่ง/ หมู่ที่ 3 จำนวน 2 แห่ง /หมู่ที่ 5จำนวน 1 แห่ง /หมู่ที่ 6 จำนวน 1 แห่ง /หมู่ที่ 7 จำนวน 1 แห่ง /หมู่ที่ 8 จำนวน 1 แห่ง / หมู่ที่ 9 จำนวน 1 แห่ง /หมู่ที่ 10 จำนวน1 แห่ง /และหมู่ที่ 11จำนวน 1 แห่ง

6.5 อุตสาหกรรม

- (1) โรงงานหล่อเหล็กและกลึง 1 แห่ง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 4
- (2) โรงงานเย็บผ้าเพื่อส่งออก 1 แห่ง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 2

6.6 การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพตำบลเมืองพล ประกอบด้วย

ที่	ชื่อกลุ่ม	ที่ตั้ง	จำนวนสมาชิก	ประธานกลุ่ม
1	กลุ่มข้าวชุมชน	ม.1	20	นายอรุณ ทองดี
2	กลุ่มขนมไทย	ม.3	9	นางลิต มั่นเหมาะ
3	กลุ่มทอเสื่อกกแปรรูป	ม.3	12	นางอุบล นาธิราช
4	กลุ่มแจ้วบองสมุนไพร	ม.6	12	นายประสิทธิ์ เกตุลา
5	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	ม.6	250	นายธนกฤต แสนศรี
6	กลุ่มกองทุนพันธ์ข้าว	ม.6	20	นายบุญทัน บุญจง
7	กลุ่มทอผ้าฝ้าย	ม.7	18	นางสุกัลยา บัวแพ
8	กลุ่มทอผ้าไหม	ม.9	17	นางเส็ง บุเหลา
9	กลุ่มแจ้วบองสมุนไพร	ม.10	15	นางไกรสร เกตพิบูลย์
10	กลุ่มทำไม้กวาดดอกหญ้า	ม.10	19	นางไกรสร เกตพิบูลย์
11	กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม	ม.11	7	นางอนงค์ สุวรรณคำ
12	กลุ่มตลาดไต่บ้าน	ม.11	10	นายบรรเทา สุวรรณคำ
13	กลุ่มผลิตกล้วยฉาบ	ม.11	12	นางทองเหรียญ ประทุมแปน

7. เศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ)

7.1 ข้อมูลด้านการเกษตร

หมู่	บ้าน	ประเภทของการเกษตร				ผลผลิต เฉลี่ย ก.ก./ไร่	ต้นทุนการ ผลิตเฉลี่ย บาท/ไร่	ราคาขาย โดยเฉลี่ย (บาท/ไร่)
		ทำนา (ครัวเรือน)	ทำไร่ (ครัวเรือน)	ทำสวน (ครัวเรือน)	เลี้ยงสัตว์ (ครัวเรือน)			
1	ชาติ	149	-	-	10	450	3,000	5,000
2	ตำแย	167	-	-	8	450	3,000	5,000
3	ทับบา	160	-	-	4	450	3,000	5,000
4	ท่าหลวง	98	-	-	2	450	3,000	5,000
5	หญ้าคา	210	-	-	25	450	3,000	5,000
6	หันใหญ่	140	2	-	15	450	3,000	5,000
7	โนนเหลื่อม	41	2	-	5	450	3,000	5,000
8	หนองห้าง	80	1	-	10	450	3,000	5,000
9	โนนหม่น	55	-	-	9	450	3,000	5,000
10	หันใหญ่แม่เอี้ย	120	-	-	10	450	3,000	5,000
11	ชาติอำนวย	186	-	-	5	450	3,000	5,000
รวม		1,406	5	0	103			

7.2 ข้อมูลด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

-ลำห้วย

ที่	ชื่อแหล่งน้ำ	ครอบคลุมพื้นที่	ขนาด/ความจุ	ระยะทาง(ก.ม.)
1	ลำห้วยตำแย	หมู่ 1 หมู่ 11 หมู่ 6 หมู่ 10	กว้าง 15 ม. ยาว 3,000 ม. ลึกเฉลี่ย 2.50 ม.	3
2	ลำห้วยแอก	หมู่ 4 หมู่ 5 หมู่ 6 หมู่ 10	กว้าง 16 ม. ยาว 7,700 ม. ลึกเฉลี่ย 2.50 ม.	7.7
3	ลำห้วยหนองแซง	หมู่ 2 หมู่ 3	กว้าง 15 ม. ยาว 3,000 ม. ลึกเฉลี่ย 3.00 ม.	3
4	ลำห้วยอิโช	หมู่ 4 หมู่ 5	กว้าง 15 ม. ยาว 3,500 ม. ลึกเฉลี่ย 2.50 ม.	3.5
5	ลำห้วยชุมปูน	หมู่ 8	กว้าง 17 ม. ยาว 1,000 ม. ลึกเฉลี่ย 3.50 ม.	1
6.	ลำห้วยน้อย	หมู่ 7	กว้าง 15 ม. ยาว 2,000 ม. ลึกเฉลี่ย 2.00 ม.	2
7	ลำห้วยม่วง	หมู่ 8	กว้าง 15 ม. ยาว 2,000 ม. ลึกเฉลี่ย 3.00 ม.	2

-สระ/หนอง น้ำ

ที่	ชื่อแหล่งน้ำ	ที่ตั้ง	พื้นที่(ไร่)	ขนาด/ความจุ	หมายเหตุ
1	หนองอีสานเขียว	หมู่ที่ 1 บ้านขาด	20	กว้าง 108 ม. ยาว 310 ม. ลึกเฉลี่ย 3 ม.	
2	หนองข่าลีน (ประทุมทอง)	หมู่ที่ 1 บ้านขาด	13	กว้าง 157 ม. ยาว 134 ม. ลึกเฉลี่ย 2 ม.	
3	สระโอเอียง	หมู่ที่ 1 บ้านขาด	1	กว้าง 70 ยาว 26 ม. ลึกเฉลี่ย 3 ม.	
4	สระข้างโรงเรียน	หมู่ที่ 1 บ้านขาด	1.8	กว้าง 39 ม. ยาว 75 ม. ลึกเฉลี่ย 2 ม.	
5	สระวัด(หนองพื่อ)	หมู่ที่ 2 บ้านตำแย	4.4	กว้าง 55 ม. ยาว 130 ม. ลึกเฉลี่ย 3 ม.	
6	หนองโรงเรียน	หมู่ที่ 3 บ้านทับบา	3.5	กว้าง 71 ม. ยาว 80 ม. ลึกเฉลี่ย 2 ม.	
7	สระฝายกลาง	หมู่ที่ 3 บ้านทับบา	14.5	กว้าง 147 ม. ยาว 158 ม. ลึกเฉลี่ย 3 ม.	ข้างโรงเรียน
8	สระสาธารณะ ประโยชน์	หมู่ที่ 3 บ้านทับบา	1.6	กว้าง 53 ม. ยาว 50 ม. ลึกเฉลี่ย 2 ม.	ทิศตะวันตก หมู่บ้าน
9	หนองสิม	หมู่ที่ 4 บ้านท่าหลวง	1.7	กว้าง 40 ม. ยาว 71 ม. ลึกเฉลี่ย 3 ม.	ทิศตะวันออก หมู่บ้าน
10	สระวัด	หมู่ที่ 4 บ้านท่าหลวง	1	กว้าง 25 ม. ยาว 70 ม. ลึกเฉลี่ย 2 ม.	
11	หนองบ่อน้อย(หนอง ยายขาว)	หมู่ที่ 5 บ้านหน้าคา	165	กว้าง 514 ม. ยาว 515 ม. ลึกเฉลี่ย 5 ม.	ทิศตะวันออก หมู่บ้าน
12	สระหนองแวง	หมู่ที่ 5 บ้านหน้าคา	17	กว้าง 149 ม. ยาว 182 ม. ลึกเฉลี่ย 3 ม.	ประปา
13	หนองอึ่งบ	หมู่ที่ 5 บ้านหน้าคา	1.4	กว้าง 42 ม. ยาว 57 ม. ลึกเฉลี่ย 3 ม.	ทิศเหนือ หมู่บ้าน
14	สระวัด	หมู่ที่ 5 บ้านหน้าคา	6	กว้าง 68 ม. ยาว 130 ม. ลึกเฉลี่ย 5 ม.	
15	สระโรงเรียน	หมู่ที่ 5 บ้านหน้าคา	1/2	กว้าง 17 ม. ยาว 45 ม. ลึกเฉลี่ย 2 ม.	
16	หนองฝายน้อย	หมู่ที่ 6 บ้านหันใหญ่	20	กว้าง 146 ม. ยาว 227 ม. ลึกเฉลี่ย 3 ม.	ประปา

17	หนองหัว	หมู่ที่ 6 บ้านหันใหญ่	4	กว้าง 60 ม. ยาว 118 ม. ลึกเฉลี่ย 3 ม.	ข้างวัดสีหมงคล
28	สระโนนเหลี่ยม	หมู่ที่ 7 บ้านโนนเหลื่อม	1	กว้าง 30 ม. ยาว 45 ม. ลึกเฉลี่ย 3 ม.	ทิศตะวันตก หมู่บ้าน
29	หนองสระพัง	หมู่ที่ 9 บ้านโนนเหม่น	1	กว้าง 39 ม. ยาว 51 ม. ลึกเฉลี่ย 3 ม.	กลางทุ่งนา

-บ่อบาดาล จำนวน 11 บ่อ ประกอบด้วย

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน	บริเวณที่ตั้ง บ่อบาดาล	ประเภท		สภาพบ่อ		หมายเหตุ
			มือโยก	ไฟฟ้า	ใช้ได้	ใช้ไม่ได้	
1	ขาด ม.1	ทิศใต้ของหมู่บ้าน	/		/		
2	ขาด ม.1	ที่สาธารณะบ้านขาด				/	ชำรุด/ไม่มีคันโยก
3	ขาด ม.1	วัด	/			/	ปิดบ่อ
4	ทับบา ม.3	ทิศเหนือของหมู่บ้าน	/			/	ชำรุด /กทธ.
5	ทับบา ม.3	กลางหมู่บ้าน	/			/	ชำรุด /กทธ.
6	หญ้าคา ม.5	กลางหมู่บ้าน	/			/	ชำรุด/ปิดบ่อ
7	หญ้าคา ม.5	วัด	/			/	ชำรุด
8	หนองห้าง ม.8	วัด		/	/		
9	หนองห้าง ม.8	สหกรณ์หมู่บ้าน	/			/	ชำรุด
10	ขาดอ้านวย ม.11	กลางบ้าน	/			/	ปิดบ่อ
11	ขาดอ้านวย ม.11	ทิศใต้ของหมู่บ้าน	/			/	ชำรุด

7.3 ข้อมูลด้านแหล่งน้ำกินน้ำใช้(หรือน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค)

หมู่	ชื่อหมู่บ้าน	แหล่งผลิต น้ำ	ระบบประปา		ปริมาณน้ำ		หมายเหตุ
			ผิว ดิน	บาดาล	พอ	ไม่พอ	
1	ขาด	สระบน, สระ ล่าง	/		/		ประปา ภูมิภาคร่วม
2	ตำแย	-	/		/		ประปา ภูมิภาค
3	ทับบา	สระฝายกลาง	/		/		
4	ท่าหลวง	ใช้ร่วมกับ ม. 5	/		/		

5	หญ้าคา	ส ระ หน อ ง แวง	/		/		
6	หันใหญ่	ห น อ ง ฝาย น้อย	/		/		
7	โนนเหลื่อม	ห น อ ง ฝาย น้อย	/		/		
8	หนองห้าง	หนองพุก	/			/	ใช้น้ำบาดาล ร่วม
9	โนนเหม่น	ห น อ ง ฝาย น้อย	/		/		
10	หันใหญ่แม่เอี้ย	ห น อ ง ฝาย น้อย	/		/		
11	ชาดอำนวย	ใช้ร่วมกับ ม. 1	/		/		

8. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

8.1 การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัดในพื้นที่ 10 แห่ง
ได้แก่

ลำดับที่	ชื่อวัด	ที่ตั้ง	หมู่ที่
1	วัดศรีบุญเรือง	บ้านชาด	1
2	วัดศรีสะเกษ	บ้านตำแย	2
3	วัดชุมพลบุรี	บ้านทับบา	3
4	วัดขวัญเรือนพลาราม	บ้านท่าหลวง	4
5	วัดกุสวณาราม	บ้านหญ้าคา	5
6	วัดศรีมงคล	บ้านหันใหญ่	6
7	วัดป่าหนองคลองธรรม	บ้านโนนเหลื่อม	7
8	วัดบ้านหนองห้าง	บ้านหนองห้าง	8
9	วัดอรุณรัตนาราม	บ้านโนนเหม่น	9
10	วัดป่าพุทธรังสี	บ้านหันใหญ่แม่เอี้ย	10

8.2 ประเพณีและงานประจำปี

- ชาวบ้านตำบลเมืองพล มีวิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมที่คนท้องถิ่นอีสานได้ถือปฏิบัติสืบๆ กันมา จนกลายเป็นประเพณี **ฮีตสิบสอง** _คือบุญประเพณี ดังนี้

1. บุญเข้ากรรมหรือบุญเดือนอ้าย
2. บุญคูณลานหรือบุญเดือนยี่
3. บุญข้าวจีหรือบุญเดือนสาม

4. บุญเผาหรือบุญเดือนสี่
5. บุญสงกรานต์หรือบุญเดือนห้า (สงกรานต์)
6. บุญบั้งไฟหรือบุญเดือนหก
7. บุญข้าแหกหรือบุญเบิกบ้านหรือบุญเดือนเจ็ด
8. บุญเข้าพรรษาหรือบุญเดือนแปด
9. บุญข้าวประดับดินหรือบุญเดือนเก้า
10. บุญข้าวสาก หรือบุญเดือนสิบ
11. บุญออกพรรษาหรือบุญเดือนสิบเอ็ด
12. บุญกฐินหรือบุญเดือนสิบสอง

8.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

สืบเนื่องมาจากในปัจจุบันมีการใช้ภาษาถิ่นในประเทศไทยกำลังอยู่ในระหว่างวิกฤต คนส่วนใหญ่ใช้ภาษาถิ่นกันน้อยลง หรือภาษาทางอินเทอร์เน็ต ที่สำคัญภาษาถิ่นมีความสำคัญอย่างมากที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและภูมิปัญญาของบรรพบุรุษสมัยก่อนที่สืบทอดกันมา หากภาษาถิ่นสูญหายก็เท่ากับเราสูญเสียภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไปด้วยดังนั้นถ้าคนไทยไม่ยอมให้วัฒนธรรมด้านภาษาสูญหายไปจากวัฒนธรรม ก็ควรอนุรักษ์ภาษาถิ่นของเราเอาไว้เพื่ออนาคตลูกหลานของเราจะได้รู้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาท้องถิ่นเป็นวัฒนธรรมที่สวยงามและมีเสน่ห์มาก การที่เรารู้และเข้าใจภาษาถิ่น ยังช่วยทำให้เราได้เรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมทั้งในอดีตและปัจจุบัน ของแต่ท้องถิ่นนั้นๆอีกด้วย และภาษาไทยเป็นภาษาประจำท้องถิ่นและเป็นเอกลักษณ์ของประเทศ ที่ควรค่าแก่การสืบทอดต่อไป

ชาวตำบลเมืองพลใช้ ภาษาอีสาน ในการสื่อสาร

8.4 สินค้าพื้นเมือง

ชาวตำบลเมืองพล จะปลูกหม่อนเลี้ยงไหม แปรรูปเป็นผ้าไหม จำหน่าย อีกอาชีพหนึ่งประชากรส่วนใหญ่คือทำอาชีพการปลูกข้าวผลผลิตแต่ละปีจะมีจำนวนมาก จึงเป็นสินค้าจำหน่าย